

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Na tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inzeratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Gočnik.

Lastnik koncesij lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna koncesija lista „Edinost“, v Trstu

Tržaškimi socijalistom oziroma na šolsko vprašanje.

(Članek, pisan izven uredništva.)

I.

Vedno se povdarja v tem listu, da je vsa uredba šol v Trstu taka, da je namen prejasen, namen potujčevanja slovenskih otrok. Često je že povdarjala »Edinost« povsem resnično, da je izlasti otrok ubogega slovenskega delavca izključen od šolskega pouka, posebno srednješolskega. In tudi mi ponavljamo: Šole naj bodo urejene tako, da bodo pristopne za vse narode in za vse sloje! Šole naj bodo urejene tako, da bo mogel biti deležen pouka toliko siromak, kolikor bogatin, toliko Slovenec, kolikor Lah in Nemeč!

Zakaj smo naslovili ta naš članek na adresu tržaških socijalistov? — To bo razvidno iz nadaljnjih izjav, ker iz istih bo tudi razvidno, da glede na šolsko vprašanje zavzimalje naša stranka stališče, katero ne le more, ampak tudi mora akceptirati, kdor je resničen socijalist!!

Stališče tržaških Slovencev glede na šolsko vprašanje odgovarja popolnoma demokratičnemu načelu. A to je važno, neizmerno važno, v prvi vrsti za vse tiste stranke, ki se ponašajo z demokratičnim programom. Izlasti socijalnim demokratom — obeh narodnosti — dajemo to na razmišljanje. In zadnji čas je, da tudi oni posvetijo svojo pozornost šolskemu vprašanju v Trstu, ako res mislijo na svojo bodočnost.

Mi si upamo celo trditi, da je šolsko vprašanje za demokratične stranke celo važnejše, nego to običajno delavsko gibanje, ki se pojavlja skoro izključno le v stankah. To gibanje dela za danes do jutri, šola pa dela za bodočnost!!

Tu moramo opozoriti na fundameentalno zmoto, v kateri se nahajajo slovenski socijalni demokratje, ali vsaj njihovi voditelji, oziroma na šolsko vprašanje.

Na raznih shodih nam je bila že prilika uveriti se, da voditeljem socijalne demokracije, kadar razpravljajo o šolskem vprašanju, je glavni, da, odločilni moment ta: ali je šola liberalna ali klerikalna? Na nekem precej vihnem shodu se je eden rečenih voditeljev (imena ne navajamo, ker ne treba) spozabil celo do izjave, da raje, nego da slovenski otroci zahajajo v »klerikalne« šole, družbe

sv. Cirila in Metodija, naj zahajajo v italijanske šole!!

Ali je tako stališče res v soglasju s socijalno demokratičnim programom, ki vendar mora biti v prvi vrsti — demokratičen! Mi bi ga hoteli poznati, kdor bi se drznil trditi, da so tu v Trstu vse ustanove, katerih uprave ima takozvana »liberalna« stranka v svojih rokah, tudi — demokratične!!

Mi pa smo si o socijalnih stremiljenjih sedanjih dob priredili tak concept, da mislimo, da gredo ista v prvi vrsti za tem, da se vse javno življenje demokratizira. Kajti če le po demokratiziranju uredbe človeške družbe, če le v družbi, urejeni po demokratičnih principih, pride tudi »mali človeke«, pridejo tudi široki sloji, pride tudi delavski stan do primerne veljave.

Do takega demokratiziranja človeške družbe, oziroma javnega življenja je pa je glavna pot: demokratiziranje šolstva, oziroma populaziranje vsega šolskega pouka.

To je: šolski pouk mora biti pristopen vsakomur, mora biti na delno in brezpogojno brezplačen za vse! Po demokratiziranju šolstva pridejo v javnem življenju v velikem številu do veljave tudi demokratični miselni elementi. Ti se prikopljajo do višjih in nižjih mest, hodo vplivati primerno na javno življenje in javne uprave in preko njih pride do veljave demokratični princip. To se pravi, nič več in nič manj: širši sloji bodo imeli primeren delež na vplivu na vse javne stvari.

Ali ni to cilj, katerega bi morala imeti ravno socijalna demokracija v prvi vrsti pred očmi?! Z njenega stališča, v interesu njenih glavnih ciljev, ne more biti torej glavno vprašanje, ali je šola liberalna ali klerikalna — ker vidimo, da »liberalna« nikakor se ni identično z »demokratičnim«, a vidimo tudi, da so ravno šole naše družbe sv. Cirila in Metodija, čez katere socijalisti delajo križ, ker da so »klerikalne«, strogo demokratične, ker služijo v prvi vrsti revnim slojem. Glavno vprašanje za socijalno demokratično stranko, ako hoče biti zvesta svojemu programu in ako hoče uresničevati svoja načela, mora biti, da se šola demokratizira, da neha biti privilegij tistih, ki lahko plačajo.

To isto zahtevamo pa tudi mi tržaški Slovenci. Z našim stališčem oziroma na šolsko vprašanje se torej mora popolnoma strinjati vsaki socijalist, bodi Slovenec, Italijan ali Nemeč! In če se ne strinja, če naši narodni stranki nasprotuje tudi ob tem vprašanju —

da, če s tem, ako ostaja pasiven, priča, da je pač socijalno-demokratičen strankar, a da ni — ni socijalist ni demokrat!

Politični pregled.

V Trstu, 21. junija 1902.

Državni zbor. (Gospodska zbornica.)

Včeraj je imela gospodska zbornica svoje posle v sedanjem zasedanju. Začetkom seje se je predsednik spominjal smrti kralja sakskega in je na to prijavil zbornici zahvalo francoske vlade za izraze sožalja ob priliki katastrofe na otoku Martinique.

Grof Schöbörner in dr. Habietinek sta predlagala, naj se prečitajo poročila o zakonskih načrtih, ki so bili vsprejeti v poslanski zbornici, na kar so bili ti načrti, med drugimi tudi zakonski načrt o davku na vozne listke, postavljeni na dnevni red včerajšnje seje. Tekom razprave o zakonskem načrtu, tiščočem se povišanja mirovin, prosil je pl. Plenar finančnega ministra, naj tudi za finančne stražnike zaprične alično akcijo. Finančni minister pl. Böhm-Bawerk je izjavil, da vlada namerja iz dohodkov davka na vozne listke zboljšati tudi mirovine finančnim stražnikom, kar da se zgodi naredbenim potom. Zakonski načrt o davku na vozne listke je bil na to vsprejet v drugem in tretjem čitanju; istotako tudi zakonski načrt o zvišanju mirovin. Zbornica je slednjič brez razprave rešila še vse zakonske načrte, ki so bili na dnevnem redu, na kar je bilo zasedanje odloženo.

Nemško srce gospoda dra. Körberja in Viljelmov govor. Mi smo izvajali tudi včeraj, da mnoge komplikacije in parlamentarni zapletljaji v dobi zadnjega zasedanja so prihajali od todi, da g. Körberju, ki je sicer v besedah nepristranski in nevtralen do ekcesov, srce vendar le ubegava med stranke na levi, kjer so — nemška srca. Gospoda Körberja nemško srce je ubeglo med druga nemška srca na levi izlasti tudi tedaj, ko je zadoji pot odgovarjal posl. Klofaču rudi znanega nemškošovinističnega govora nemškega kancelarja grofa Bülowa. G. Körber je izjavil, da v Bülowem govoru ne vidi nikake propagande. I seveda: kdor nosi nemško srce, ta gleda skozi nemške naočnike, a skozi nemške naočnike se vidi vse, kar je nemškega, lepo, pravo in dovoljeno. A če je bilo vse prav, kar je govoril Bülow, potem ni moglo biti prav, da je poslanec Klofač videl v večkrat omenjenem govoru vsenemško propagando. Po diktatu nemškega srca bi bila torej umevna enerzija, a katero je g.

Koerber zavril g. Klofača. Ali praska »Politik« ni ne more prav predstavljati avstrijskega ministra, iz katerega ob vsaki važni enunciaciji govori le nemško srce.

Zato ne more umeti, kako da je gosp. Koerber energičen le tedaj, kadar brani šinitelje iz nemškega rajha. Celó tedaj, ko je navstal v nemškem taboru vihar proti nadvojvodi Ferdinandu radi znanega izreka, o gibanju »proč od Rima«, da naš ministerski predsednik ni vedel družega, nego da se je zvilj tako, da se je videlo malone kakor da celó pritja nemškim strankam.

Kje je bila tedaj enerzija g. Koerberja? Zakaj mu prihaja ista le tedaj, kadar zavrača slovanske poslance? No, to bi bila še na vse zadoje le stvar forme v nastopanju, ali gosp. Koerber tudi meritorno ni imel prav, ko je trdil, da berlinske izjave nimajo vsenemških tendenc. Saj potrjajo nemški listi sami, da sedanjí boj mej Nemci in Poljaki ni le boj mej prusko državo in nje poljskimi podaniki, ampak mej narodi brez ozira na državne meje. Tako sodijo tudi diplomatje iz poljskega »kola«, ki vendar v svoji hladnosti segajo že preko dovoljene meje in na škodo svoje lastne narodnosti. Jeden teh diplomatov je v pogovoru s sotrudnikom »Peterb. Vjedomosti« izjavil, da govor cesarja Viljelma ne žali njih toliko, ker se boje za svoje sorojake na Pruskem (ker ti da že prenesejo tudi ta pritisk), ampak žali jih postopanje avstrijskega ministra za vnane stvari, ki je povsem obnemogel nasproti Nemčiji.

Poljsko kolo da se hoče protiviti trozvezni politiki, dokler ne bo Nemčija drugače postopala proti Avstriji in se hoče do vladarja samega obrniti s posebno spomenico, kajti bankerot politike grofa Goluchowskega je na dlaní.

Mi, od »Edinosti« pa pravimo: ta politika grofa Goluchowskega, ki je doživela bankerot, je ravno politika zveze z Nemčijo in Italijo.

Iz ogrske zbornice. Avstro-ograska, ako se ni, pa postane kmalu pravi eldorado krivonosim Abrahamovim potomcem. Ker jih že nikjer ne marajo, pa se ti raznovrstni Jajtelei ne prenehoma iz družih držav selijo v Avstro-ogroko. Glavno mesto ogrske, Budimpešta, je že dobilo pridevek Judapest, ker je tam skoraj vse gospodarstvo v židovskih rokah. Sedaj pa so začeli Židje iz Romunije kar trumoma prihajati na Ogrsko, ker jim je na Romunskem — kakor smo poročali nedavno — vsled nekega novega zakona bivanje otežavljeno. Včeraj se je radi

PODLISTEK 29

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

III.

Ali ljubezen je izumljiva, a kedar se dreza v njena prava, iznenadja s svojo obrambo. Ta fiasco, nikdar še doživljen, je tako ozlovoljil markezo, da je nepričakovano hitro odšla iz zdravilišča pod pretvezo, da je dobila od moža jako važno pismo, zbok katerega mora takoj domov. Ona je pa v resnici odpotovala v drugo zdravilišče v Karpate. No, zato pa ni pretrgala zveze s svojima hrvatskima znancema. Ona jima je, vrnivša se po dolgem času v Benetke, takoj odpisala in nadaljevala z mlado grofico že precej živahno korespondenco, katere grofica, da ostane dosledna v svoji nlogi, ni mogla pretrgati.

Markeza Mary je že v zdravilišču obe-

tala grofici, da jo obišče v Zagrebu ob prvi priliki, a to obljubo je večkrat ponavljala v svojih pismih. Grofica jej je v nekem pismu naznanila da bo na dan obletnice njiju poročnega dne v njenem dvoru večja družba in pozvala je markezo, naj jo obišče. Ona se je odsvala pozivu in prišla. Njen živ, ali vedno odličan način obsevanja, njena duhovita, vsakej situaciji prilagodjena konverzacija, si je osvojila skoro vse moške. Največ se je bavil z ujo modrolasi grof Gjuro Šumski, kateri je bil pred dvema dnevnoma dobil na sarkem dirkališču najodličnejšo domačo nagrado, a razun njega tudi mladi grof Artur, ki je tudi sodeloval na dirki, ali brez vapeha, čemur je bila (po njegovej sdbi) kriva nauka in za dirko še ne Jovoli izveščana »bedevija« (ko-bila arabskega plemena) enega njegovih prijateljev.

Sedaj sta oba mlada gentlemana tekmovala za milost zapeljive markese, katere je s smehljajočim in samosvestnim obrazom izkušene krotiteljice možkih glav motrila to dvojico svojih mladih dvoriteljev, o katerima je vedela, da sta za svojo mladost še precej

izkusila, ali v svojih avancah nasproti njej sta pokazala mnogo nespretnosti, katerej se je markesa mogla smejeti od srca. Vendar pa se je videlo, da markizi ugaja črno-odrasti huzaraki poročnik, morda ravno radi svoje mladosti. In res, brčice so se mu še le razvijale na zgornji ustnici, a barva obraza je bila še rdeča in sveža kakor pri odraslem dečaku. To je markezo za čudo mikalo. Zdelo se jej je, kakor da bi si mogla na kolena posaditi tega jedrega, cvetočega mladenci in se poigravati z njim. A ta »mla denič« je ves gorel v obrazu, gledajoči v ognjene črne oči markesine in motreči bujno njeno telo, katerega dovršene oblike so se dražestno ozanajale v slikovitej narodnej noši. V svojem elepem navdušenju je grof Artur šel tako daleč, da je markizi v prisotnosti svojega tekmeča stavil na razpolago »svoje srce, svoja čuvstva, vso svojo dušo«.

Markeza, čuvša to naučeno frazo, katero je mladi grof kje šul ali čital, je udarila v glasu smeh. In s tem smehom je bila čarobna; človek bi mislil, da posluša najlepšo fiorituro koloraturne pevke.

»Kaj naj jaz s temi vašimi darovi?« je vprašala ona, skrivajoča smejačo se obraz za lahko pahljačo iz najfinejših čipk. »Vi ste še tako mlad....« »un grand bébé« (Velik bebé.)

»Bébé?« je vskliknil Artur in obraz mu je postal resen, dočim se je grof Gjuro zlovoljno smejal nesreči svojega mladega druga.

»Da, un grand, très joli bébé! (velik, jako dražestni bebé), je ponovila markesa. Ali, dasi je s temi besedami laskala mlademu grofu, vendar se ta ni mogel pomiriti. V njegovej skoro deškej naivnosti ga je silno razjelo, da njemu, cesarskemu oficirju, objestna žena daje ta deški arototilni naslov.

»Ako sem vam premlad, še bebé«, je rekla grof z nepriznanim razburjenostjo tedaj se temu da odpomoči. Vašemu okusu gotovo bolj odgovarjajo starejši kavalirji, ne li, markesa?!

»Med njimi je jako dražestnih, čisto dražestnejših nego-li med mladimi«, je rekla ona, ne spremenivši niti črte na svojem veselem obrazu. (Pride še.)

tega priseljevanja Židov na Ogrsko uročila v budimpeštanski poselanski zbornici interpelacija, na katero je odgovarjal ministerki predsednik pl. Szell. Ta je interpelante tolažil se zadržati, da so se glede naseljevanja romunskih Židov izdale stroge odredbe. Vsek romunski Žid, ki se hoče naseliti na Ogrskem, da mora imeti potni list in najmanj 400 kron premoženja, ali pa vozni list za v inozemstvo.

Po našem menenju pa so te odredbe toliko kakor brez vsake vrednosti. Romunska vlada bo Židom rada izdajala potne liste, le da se jih reši enkrat za vselej! Prebrisan Židje pa bodo od »svojih ljudi« ž dobivali po kakih 400 kron posojila, toliko, da bodo mogli ta denar pokazati na ogrski meji. Saj ga bodo lahko že istega dne zopet vračali onemu, ki jim ga je posodil.

Potovanje kneza Ferdinanda Bolgarskega v Rusijo. Pariški »Figaro« objavlja pogovor z ministerskim predsednikom Danevom, ki je potrdil, da ima potovanje kneza Ferdinanda politično važnost. V razgovorih med carjem Nikolajem in knezom Ferdinandom, ter grofom Lambdorffom, ruskim ministrom za zunanje stvari, in bolgarskim ministrom Danevom, da ni ostalo nič jedno vprašanje nerazjašeno. Temu pa je oporekal Danev, da bi knez Ferdinand stremil po kraljevi kroni.

Ozirom na nesporazumljenje, ki je nastalo med Srbijo in Bolgarsko, radi imenovanja škofa Firmiliana v Skoplju, je Danev sicer priznal, da je ta afeta ozlovoljila na Bolgarskem, ali vendar da so bile vse vesti silno pretirane. Da pa v Makedoniji tudi male stvari zadobivajo veliko ostrnost, na tem da so krive abnormalne razmere. Bolgarska da ne more odgovarjati za turške nered. V Carigradu bi morale vlasti pošiljati svoje opomine, da bi zavarovale spoštovanje ljudske prava. Evropi da je dolžnost podpirati Bolgarsko. Bolgarsko posojilo 106 milijonov frankov da je zagotovljeno.

Smrt kralja Alberta Saksonskega in novi kralj. Včeraj so na saksonskem odposlansstvu na Dunaju izvršili sožalne obiske: cesar Fran Josip, minister za zunanje stvari, grof Goluchowski in sekijski načelnik grof Lütrow. Na sožalni polji pa so se podpisali nuncij Taliani in drugi člani diplomatskega kora, ministerski predsednik dr. Körber, minister a latere grof Széchényi in drugi dostojanstveniki.

V Sibyllenort, kjer leži pokojni kralj Albert na mrtvaškem odru, došli so včeraj sedanji kralj saksonski Jurij, prestolonaslednik Friderik Avgust se soprogo in drugi principi. Danes so truplo pokojnega kralja prepeljali v Drazdane.

Sedanji kralj Jurij Saksonski je brat pokojnega kralja in je že 70 let star. Tudi sedanji kralj ima slavno minolost, ki si jo je pridobil na bojiščih skupno se svojim bratom, pokojnim kraljem Albertom. V poznejših letih je bil sedanji kralj vrhovni poveljnik saksonske vojske in tudi vojni inšpektor jednega nemškega inšpekcijskega oddelka. Tudi s političnimi vprašanji se je intenzivno bavil in se je neprestano udeleževal sej državnega sveta, kjer je pozitivno deloval in si pridobil velikih zaslug za svojo domovino.

Zanimivo je, da je jeden sinov sedanjega kralja, princ Maks, duhovnik in profesor cerkvenega prava na teološki fakulteti freiburške univerze v Švici. Princ Maks je odločno odklonil kardinalsko čast, ki so mu jo hoteli podeliti z ozirom na njegovo visoko pokoljenje in hoče živeti istotako, kakor ostali duhovni. Sedanji prestolonaslednik saksonski je najstarejši sin kralja Jurija, princ Friderik Avgust.

Tržaške vesti.

Vladanje našega cesarja. Z večerajšnjim dnem je cesar Fran Josip dopolnil 53 let in 199 dni svoje vladave, torej najdaljšo dobo mej vsemi 21 vladarji habsburške dinastije.

Papeževa sodba o tržaških italijanskih kanonikih. Nastop »rudeče« italijanske ideje po tržaških cerkvah in po vsej škofiji je prinesel vznemirjenje in razburjenje med slovenske in hrvatske vernike. Nekateri italijanski kanoniki, mesto da bi bili zastopali koristi katoliške cerkve, so se podžigali vročokrvne mlade reformatorje. Tako se je dogajalo in se še dogaja, da se na škodo Kristove cerkve preganjajo slovenske propovedi, slovenske molitvice in slovenski svečniki. Proti takemu postopanju so poslali

Slovenci in Hrvatje več pritožb na Sveto Stolico.

Dunajski »Vaterland« pa prinese vest, da sta bila proš Petronio in kanonik Buttignoni za časa njih zadnjega bivanja v Rimu v avdienci pred papežem. O tej priliki ju je sv. Oče resno svaril in jim opogajal posebno na srce ljubezen do drugih narodnostij, da narodnostnega miru.

V Rimu so torej konočno spoznali, kako so naši rudeči gospodje! Zato ovili današnji »Piccolo«. To jih boli, da so v Rimu izgubili vso veljavo ljubljene Židov in framasonov!

Novi škof pa naj gleda, da ne ostane tudi ta papežev opomin mrtvo slovo. Slovenci ne napadajo nikjer italijanske pravice, svoje pa bodo znali braniti z vsemi zakonitimi sredstvi.

Naša borba za enakopravnost. Prejeli smo: V zaključku dopisa v cenjenem Vašem listu, kjer pripovedujete, kako vrla naš g. Stanko Godina brani pravice našega naroda, pravite tudi, da ste jako radovedni, na kako stalšče se postavijo c. kr. državne oblasti?

Morda bi Vam utegnil jaz povedati to. Pa potrpite, da Vam prej povem, kako sem jaz prišel do tega spoznanja. Zopet imam opraviti s slavnim magistratom, ker me tirja za neko plačilo v okrajno bolniško blagajno. Poslal mi je radi tega poziv — v laškem jeziku, to se umeje —, naj pridem na magistrat! Popred pa sem prošil v slovenskem jeziku, naj mi sporoče, kaj zahtevajo od mene; dotični uradnik pa mi je sporočil, da on zna ne vem koliko jezikov, samo slovenskega ne ter da pošlje redarja po-me! In čez dolgo časa je res prišel redar in jaz sem moral na magistrat. Poklonil sem se uradniku, on pa mi je hitro pojasnil, da ne zna slovenski. Udal sem se in govoril sem žajim, kakor sem mu povdaril, izjemoma pa — nemški, ker je bil še precej prijazen. Napisal je mal zapisnik, a jaz nisem hotel podpisati, ker ni bilo slovensko.

S tem je bila stvar za sedaj rešena in mislil sem že, da so vse položili lepo ad acta. Kako sem se motil! Čez mnogo časa so mi poslali laški napisan nalog za mnogo tirjatev in z zažuganjem — ekskeucije! Nalog pa sem vrnil s prošajo, naj mi po slovensko naznanijo, kaj želijo od mene, ker jaz da sem Slovenec.

Zdaj pa Vam povem: tudi mene je zanimalo vedeti, kako vlada misli o našem zahtevanju ravnopravnosti?! Šel sem torej na namestništvo, da poizvem, kar sem želel vedeti. Ko sem dotičnemu višjemu uradniku razložil, kako magistrat z nami ravna, da si je naš jezik pripisan deželni jezik in mora torej imeti iste pravice kakor laški — veste, kaj mi je odgovoril?! Rekel je, da ravnopravnost je le na papirju!! Tudi mu ni bila všeč moja opazka, da na magistratu ravnamo samovoljno, kajti odgovoril mi je, da tržaška občina je avtonomna! Ista da se drži le svojih sklepov! Po moji odvrnitvi, da tudi občina je podrejena državnim zakonom, in da, ako ne spoštuje teh zakonov, je samovoljna, mi je odvrnil dotični gospod uradnik, da državna vlada ne more nič proti tržaški občini! Druzega sredstva — je menil — da sploh ni, nego razpuščenje mestnega sveta. Tega da vlada pa ne more storiti radi takih — malenkosti! Obžaloval je torej, da ne more nič pomagati!!

Ste-li žuli?!

Sedaj pa mi dovolite, da dokončam prejšnjo povest! Čakal sem, da mi magistrat odgovori na mojo prošajo, ker mi je bilo rečeno tudi na namestništvu, da mora odgovoriti. Ker pa odgovora le ni hotelo biti, in tudi ekskeucije ne, sem zopet mislil, da je šla stvar ad acta. Te dni pa je prišel k meni magistratni služabnik in je, kakor pravi pravesti pajdaš avite colture, vstopil, ne da bi kaj pozdravil, in sel, ne da bi bil koga vprašal za dovoljenje, ter začel pisati. Zahteval sem po slovenski, naj pove, česa želi, on pa je odgovoril, da slovenski ne zna! A v tem, ko je tako trdil, je začel precej gladko govoriti po — slovensko! Zato se mi je zdelo, da mora biti Slovenec. Ali hitro se je skesal, in ko je moj uradnik prišel k pisalni mizi, je mož magistratov pustil mene ter je vprašal uradnika v blaženem jeziku: »kaj da tukaj delamo?« Na to sem ga jaz predstavil svojemu uradniku kakor magistratovega ter velel (uradniku), da ne treba laški govoriti, česar moj služabnik tudi res ni storil. Na to se je mož z magi-

strata ujezil, pobral svoje papirje in odšel, žugaje v slovo, da me bo »citiral« in da bom moral plačati 50 K glole.

Tako se godi z nami — z ljudmi, ki se zavedamo svojih pravic! Z ljudmi, ki se ne dajejo plašiti in ki tudi znajo govoriti. Kako se pa še le godi potem z našim ubogim slovenskim ljudstvom!! Jaz poznam to ljudstvo in vem, da vse želi dosego svojih pravic, pa si ne zna pomagati, ali tudi ne sme, če noče trpeti škode!

Ali res ni pomoči? Ni je, ali lahko bi bila. Jaz vsaj bi mislil, da je državnim oblastim v dolžnost, skrbeti za to, da se spolnjujejo zakoni in da jih nikdo ne krši in lomí. Ali, kakor ste čuli, gg. predstavitelji oblasti tirajo politiko v zmislu sistema, se ne dajejo motiti in puščajo, naj-le kriči tistih par »prenapetnežev«! Saj to dobro ljudstvo molči, ker — mora molčati! Oni pa nič ne mislijo na to, da ti »kričači« ne zahtevajo le za-se, ampak tudi za tisto ubogo ljudstvo, ki ima čisto zamašena usta in vezane roke! Še je takih bedakov, ki sami voljno prenašajo krivico, ki pa ne morejo trpeti, da bi se drugim krivica godila. Pa jih je zmerom manje. Še le potem, ko je začelo bučati ljudstvo, prihajajo oblasti navadno do spoznanja in pripoznavajo »kričače« ter jih včasih celo kličejo na pomoč.

Kako lep mir bi bil, ako bi povsodi apoštovali zakone in postopali po pravici! Tudi pametni Italijani v Trstu želijo mir, kakor mi, in nam ne kratijo pravic. Kratijo pa nam jih mogočna gospoda, ki gledajo le v minolost in nočejo obrniti pogleda v bodočnost! Ali kolo časa se vrti vedno le naprej in jih tudi semleje. Mi pa glejmo, da se to zgodi — čim prej!

Ni torej druge pomoči, nego ta, da se borimo naprej. Pa ne le nekateri, ampak kolikor le možno čim več si moramo prizadevati, vsakdo po svoji moči, da dosežemo čim prej, kar želimo. Tudi posvetne oblasti menda menijo ozirom na nas Slovence: Pomozi si sam, potem ti pomorem tudi jaz!

V. Mat. Živic.

»Roba ščava«. Danes je vložilo na tržaškem magistratu 8 posestnikov iz Rojana prijavo, da izstopajo iz rimo katoliške cerkve latinskega obreda in prestopajo v cerkev sv. Cirila in Metodija. Uradnik na eksibitu F. Mingotti pa ni hotel vprejeti teh izjav in potrditi vprejem istih na posebnem, izjavi priloženem nadpisu, rekši: non acetto roba ščava!

Dotičniki so se pritožili po svojem pooblaščenju pri dirigentu dru. Artieu, ki je odredil, da se prijave morajo vprejeti kakor so in da se potrdilo o vprejemu mora izdati na slovenskem nadpisu!

Ko je dotični uradnik to čul, je vzdihnil bolno: ordine superiore!

Ni pa še gotovo, da je stvar glede »roba ščava« s tem že rešena.

V popolnilo. V večerajšnjem poročilu o predvečerajnji seji mestnega sveta je po pomoti izstrel sledeči stavek, katerega je svet. Rascovich izgovoril v svoji polemiki s svet. Goriupom:

»Mi se protivimo slavizaciji naše dežele, ki je bila, je, in bo morala biti vedno italijanska.« To se nam je zdelo potrebno omeniti v boljše umevanje poznejše replike svet. dr. Gregorina, ki je dokazal, da je Rascovicheva trditev o italijanstvu Trsta povsem kriva.

In zopet šole! Trgovec je slab politik, ali če obrnemo, moramo reči: politik je slab trgovec. Ta zadnja trditev velja tržaškim razmeram. Dokler so bili trgovci v Trstu res trgovci in ne politiki, ovela je v Trstu trgovina.

Odkar pa so Židje, združeni z laškimi podaviki, zanesli med tržaške trgovce tudi politiko, kateri je bil edini namen ta, da bi uničili Slovence, da bi ga naredili v Trstu brezpravnega, da bi iz slovenskih otrok delali naše nasprotnike — odkar so se torej trgovci lotili take »trgovine«, kje imajo časa, da bi mislili na drugo — pravo trgovino?!

In prav na šolsko polje so se vrgli naši nasprotniki z največjim ognjem. — Na tem polju so dosegali vspehov, ali tržaška trgovina je trpela valéd tega. Dosegli so sicer, da je Trst kazal dan na dan bolj laško lice — ali kolikor intenzivnejše je bila borba za to laško lice, kolikor glasnejše »kričali« Slovincem »amen« — toliko nižje je padalo gospodarsko in kupčijsko življenje v Trstu. Mi nečemo zasledovati varokov temu, ali neoporečen fakt je to, kar pravimo.

Stari slovenski okoličani se še dobro

spominjajo, kako lepo so nekda govorili žnjimi gospoda iz mesta: prav »po domače«. Na magistratu so okoličana prijazno vsprejemali in se pogovarjali z njim »po domače«. Okoličani niso še pozabili na župana Marušača, o katerem ti še danes pripovedujejo, da je bil Slovenec.

In takrat, ko so v Trstu vladale take razmere, tudi tržaška trgovina ni trpela. A kakor je propadal slovenski jezik — tako je propadala tudi trgovina. Evo dokaza:

Leta 1831 zavzemal je Trst 12. mesto med vsemi pristanišči v Evropi.

Leta 1887 zavzemal je Trst 22. mesto med vsemi pristanišči v Evropi.

Leta 1895 zavzemal je Trst 27. mesto med vsemi pristanišči v Evropi.

Da, da, napredovali so v Trstu z zatiranjem Slovencev in prav tako nazadovani v trgovini. Zato pa je tudi naše prepričanje, da slovenske šole prinesejo nazaj v Trst one razmere med Lahi in Slovenci, kakršnih se še spominjajo starejši ljudje in da z boljšimi razmerami se Trst povrne na tisto mesto v trgovinskem pogledu, katero je že takrat zavzemal med drugimi trgovinskimi pristanišči v Evropi in ki mu je odkazano že od narave: po njega geografski legi.

Blejsko županstvo je dobilo zahvalno pismo g. Matuša Dule, predsednika IV. shoda slovenskih časnikarjev v Ljubljani. V pismu izraža iskreno zahvalo vsem Slovincem za ljubeznivi sprejem ter zagotavlja, da ostanejo dnevi, prežiti med Slovenci — ki so zdrav in lep narod, kakoršna je njih domovina — vsem udeležencem nepozabni.

Naroden praznik v Rihembergu. Ker je morda ta ali oni, ki se je udeležil tega narodnega praznika, prigovarjal čemu, izlasti glede točnosti o vsprejemanju in o postrežbi, moramo že povdariti, da krivde na tem ni smeti pripisovati nikomur, marveč treba priznati, da so prireditelji, kolikor so le mogli, ustrezali svoji nalogi. Krivda je bila edino le ravno na nepričakovano ogromni udeležbi. Sicer tudi ni bilo mogoče drugače, ker so društva neprestano prihajala in od raznih strani od 2 in pol naprej pa skoraj do 4. ure. Društva so prihajala od treh različnih strani, a vsprejemni odbor je bil le eden. Kako torej vstreči na vse kraje?!

Sicer se pa taki slučajji ponavljajo vedno tam, kjer je pridra na slavnost nepričakovano velika masa.

Mi se spominjamo slučaja, ko je eno naših društev, sestoječe iz nad 60 udeležencev, prišlo na neko večjo slavnost, — ne da bi je bil kdo vsprejel. Radi tega pa ni bilo na naši strani najmanjše zamere, ker vemo, da ob velikih sestankih nastaja vedno tudi kolikor toliko zmešnjave.

Od naše strani se strinjamo s priporočili, došlimi od raznih strani, ali ob takih velikanskih slavnostih ne more biti niti govora, da bi bilo popolnoma ustrezno na vse strani in da ne bi bilo tudi nedostatkov.

O dejstvu, da se takozvani klerikaleci niso udeležili slavnosti, ki je bila od naše strani smatrana izključno le za narodno, in o nekih neumestnih napadih na posvečenem mestu, ne bomo razpravljali, ker se nadajemo, da dotičniki danes, po slavnosti, uvidevajo svojo zmoto!

Dolžnost nam je, da se zopet pohvalno spominjamo vrlih Rihemberžanov in da se jim zahvalimo na velikem trudu, ki so ga imeli s prireditvijo te nepozabne narodne slavnosti.

Posebno zahvalo pa moramo izreči neutrudljivemu gosp. nadučitelju Možini, ki je bil duša vse te akcije.

Nam Tržačanom ostane lepa narodna manifestacija v trajnem spominu.

Izletnik.

Vojaške stvari. Danes v jutro se je odpeljal tukajšnji domobranski polk št. 5 v Pulj, kjer se bodo vršile orožne vaje skupnega polka. Dne 14. julija se isti polk vrne zopet v tržaško, oziroma goriško garnizijo.

Odprto pismo, katero smo omenili včeraj in ki je bilo objavljeno v voloskem »Narodnem listu«, s katerim g. F. K. daje slovo Krstičevi bandi, se glasi:

Dragi moji ljudje! S tem svojim odprtim pismom dajem na znanje vsem in vsakomur, da z današnjim dnem odstopam iz »mačje« stranke in da nočem imeti več posla s Krstičem in njegovimi pajdaši.

Priznati moram svetu, da sem se težko odločil v ta korak, kajti bil sem trdno zvezan žnjim. Ali, kakor se pravi: sila kola lomi. Meni je bilo že vsega do grla. Rodbina, prijatelji in znanci me gledajo grdim

očesom ter beže od mene kakor od kužnega. Duša me boli, pak, kadar vidim in čujem, kaj vse se govori in piše proti poštenim ljudem od hrvatske stranke.

Pa pojmo malo naprej. Kaj imamo mi kmetje od te mačje stranke? (Tu navaja pismo razne obljube, ki jih jim je delala Krstičeva banda, a od katerih ooljub se ni uresničila ni ena in ni v toliko kolikor je »šrnega za nohtom«.)

Pismo nadaljuje: Po takem nas drže »mačji« kaporjoni za norec in nič boljšega, ker to jim nosi. Stvar je dokazana, da Krstiča plačujejo Italijani, a tudi »Zukvari« (eden Krstičevih agitatorjev) ni pal na glavo, da bi zastoj hodil okolo muhe lovit.

Mi vidimo, kako neki kaporjoni žive kakor velika gospoda, a nam, na katerih račun se sejejo okolo, mečejo tu pa tam po kako viržinijo ali čašico pokvarjenega vina, samo da nam mažejo oči.

To sem vedel jaz tudi poprej. Ali sedaj, ko sem doznal za cni peklenški čin pri Matuljahi, pala mi je mrena z očij. In zato sem odločil, preokreniti na pravo vero. Jaz sem vedel tudi poprej, kaj je Krstič, ali vendar nisem mogel verovati, čemu vsemu je on zmožen. Zato mi ne dopušča več krščanska ljubezen, ni možko poštenje, da bi bil žujim v isti družbi. Jaz se, ako Bog da, povsem odkrižam od njega. Kajti meni bi očesi pali v zemljo od sramote, ako bi mi kdo rekel, da je takov človek moj odrešitelj.

Toliko sem odločil reči in storiti, ko sem stvar dobro premislil.

Rukavac na sv. Antona dan 1902.

F. K.

Dražbe premičnin. V poned., dne 23. jun. ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbu tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Farneto 14, ulica Giulia 13, ulica del Farneto 12 in Farneto 4, voz (kripica), premog in mizarska oprema tokarnica; ulica Acquedotto 45 A, okviri, stolice in mizarska oprema; zagata del Olmo 4, voz; ul. Geppa 16, hišna oprava; ulica Piccardi 12, hišna oprava; ulica Gelsi 8, stroj; Vrdela 532, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplota ob 7. uri zjutraj 17° 8 ob 2. uri popoldne 22° 1 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.6 — Danes plima ob 10.39 predp. in ob 9.5 pop.; oseka ob 4.0 predpoludne in ob 3.12 popoldne.

Naročnikom. Ker s koncem tega meseca mnogim naročnikom poteče naročnina, pridejati smo današnji številki poštne nakaznice. Prosimo torej naročnike, naj porabijo te nakaznice. Posebno pa še velja to onim, ki so zastali z naročnino.

Uprava »Edinosti«.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi jutri v nedeljo dne 22. t. m. »pevski večer« v gostilni g. Trevna pri »Zlati kroni« v Rojanu. — Začetek ob 6. uri popoldne. Prijatelji petja dobro došli!

Za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metodija je gospica Ida Benel nabrala 8 kron.

Prištevani so gg.: Fran B., Marija B., Ivan V., Fran B., in Anton P. in sicer je vsakdo od te narodne družbe plačal 10 st. za vsako tujo besedo, izgovorjeno v veseli družbi. Posnemajte to vrlo gospodo! Posebno še želimo, da bi se za gospico Ido oglasilo mnogo posnemalk! Živela!

Pevsko društvo »Slava« pri sv. Mariji Magdaleni spodnji priredi v nedeljo dne 22. t. m. ob 5. uri popoldne pevsko zabavo v krčmi novoustanovljenega »Konsumnega društva« pri Sv. Mar. Magdaleni zgornji.

Izjava. Na poziv gospoda Samea v »Edinosti«, naj se členi konsumnega društva pri sv. Jakobu snidejo v ponedeljek na posvetovanje, izjavljamo, da ni primerno sklicevati taka posvetovanja v gostilniške prostore. Zahtevamo, naj se posvetovanje skliče kam drugam, n. pr. v šolo družbe sv. Cirila in Metodija in sicer ne za v ponedeljek, ampak v torek. Gostilne niso primeren kraj za posvetovanje o košljivih stvareh.

Več zadržnikov.

Velika narodna slavnost, ki se bo vršila pri Sv. M. Magdaleni spodnji v nedeljo dne 6. julija 1902 v proslavo desetletnega obstanka pevskega društva »Slava«, obeta biti prava manifestacija ne samo za Sv. Magdaleno spodnjo, ampak za ves prvi kraj.

Povabilu na sodelovanje na tej slavnosti so se odzvala sledeča narodna društva: pevsko društvo »Kolo« iz Trsta, čitalniški pevski zbor od sv. Jakoba, pevsko društvo »Velešila« iz Škedenja, pevsko društvo »Zastava« iz Lonjerja, združeni pevski društvi »Adrija« iz Barkovelj in »Zarja« iz Rojana skupno, ter telov. društvo »Tržaški Sokol« korporativno.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Germaniziranje in politiziranje slovenskih krajev.** Iz Nabrežine nam pišejo: Pod tem zaglavjem se je pisalo že opetovano in mnogo! Ne samo v državnem zboru, ampak tudi v deželnih zborih je bila vlada opozarjana opetovano na nedostatke, katere ona sama dopušča in zбоk katerih naši kraji čim bolj zgubljajo svoj slovenski značaj.

Poklicani organi dobro vedo, da smo mi Slovenci potrpežljiv narod! Ravno radi tega pa zatiskajo svoja škilave oči, da delajo z nami, kar hočejo, in to ne samo od strani državnih oblastij, ampak tudi privatnih podjetij. Kar brezobzirno se ignorirajo naš narod in njega pravice. Človeku se gabi, ako natanko razmišlja, kako počenja z nami drž. uprava sama, in kako dopušča, da drugi delajo z nami! Ona sama vpliva s svojim »lepim« vzgledom na javne zavode, da se nam Slovencem ne daje nikjer, kar bi se nam moralo dajati povsodi v zmišlju državnih osnovnih zakonov.

Vladi je po zakonu in nje prisegi dolžnost, da brani povsodi in vselej tudi naše narodne zahteve! Zato mi ne smemo odnehati od svojih zahtev ter moramo vedno, kakor do sedaj, interpelirati, da bo državna uprava povsodi, kjer more izvrševati svojo ingerencijo, vplivala, da se bo upoštevala tudi naša narodnost!

Gospod urednik! Zašel sem malce v stran, toda narodna vest in zavest sta me silili, da sem ponovil stare rekriminacije.

Sedaj k stvari!

Ako ste se danes pripeljali na postajo južne železnice v Nabrežini, menili boste, da ta postaja služi le za Nemce in pa za Italijane! Tu je videti napise samo v nemščini in laščini. Slovenščino pogrešate popolnoma. Izhodi, dohodi, blagajne, pisarne itd., pisarna načelnika, vse ima napise samo v jedino zvečičavni nemščini in laščini — ah, kako milo doneči — italijanščini!

Ako je prišel tu sem na postajo pristen Kraševce, ki ne zna drugega nego slovenski — je revež! Kajti ne ve, kam bi se obrnil! Ne zna najti pisarne načelnika postaje, ne blagajne za listke. Vsi napisi na teh so v tujih jezikih!

Vožni redi so samo za Nemce in Lahe, kajti tiskani so le v njih jeziku! — Za nas Slovence jih pa ni in jih ni, vkljub temu, da slovensko ljudstvo znaša ogromne svote za vožnjo po južni železnici.

Mi protestiramo proti takemu preziranju našega naroda in jezika! Zahtevamo od južne železnice, da na naši postaji upošteva našo narodnost istotako kakor nemščino! (Prav za prav bi jo morala še bolj, ker ta postaja je na slovenskih tleh in ne kje na Gorenjem Štajerskem ali Nižavstrijskem.)

Tovorni listi se dobivajo tu na postaji v Nabrežini samo v nemščini in laščini. Mi vprašamo: zakaj niso isti tiskani tudi v slovenščini? Mari nista tu vas obrt in trgovina v zgolj slovenskih rokah? Ali pa se mora tudi tukaj žaliti slovenska narodnost?!

Gospod načelnik postaje! Ali nimamo vzroka dovolj še, da se bavimo z Vami v javnosti? Ali vršite Vi svojo dolžnost nasproti slovenski narodnosti? Ali ste še kdaj stavili predlog na prometnem nadzorništvu, da se ti nedostaki odpravijo? Koliko časa boste še slorabljali potrpežljivost našega naroda?!

Vi ste, kakor načelnik tako vaši postaji, poklicani v to, da stavite čim prej primere predlog, oziroma zahtevo, da se prirede tudi slovenski napisi na tuk. postaji ter da se odpravijo navedeni nedostaki. Zato zahtevamo od Vas.

Slednjič pa prosimo še naše gosp. državne poslance, da naj radi nedostakov na postaji v Nabrežini nekoliko podrežajo pri železniškem ministru. Temu mora biti znano vse to, kajti v tem pogledu je tudi naša občina pred več časa storila primerne korake. Nabrežinaki dihur.

× **Na hrvatskem gimnaziju v Pazinu** se prične prihajajo šolsko leto 1902—1903 dne 18. septembra. Vpisovanje se bo vršilo

dne 15., 16., 17. in 19. septembra od 9. do 12. ure predpoludne. Po 18. septembru se učenci ne bodo več vpisovali brez posebnega važnega razloga, a še to le z dovoljenjem višje šolske oblasti. Popravni in vnaprejemni izpiti se bodo vršili 16., 17. in 18. septembra, dočim se bodo vnaprejemni izpiti za II. razred vršili v dveh rokih, in sicer koncem šolskega leta 15. in 16. julija ter začetkom šolskega leta 16. in 17. septembra. Kdor želi biti vnaprejet v I. razred, se mora prijaviti ravnateljstvu v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov, in morajo dokazati: 1) s kratkim listom, da do konca leta 1902 dovrše 10. leto življenja, 2) s priporočalom, da so z vspehom dovršili 4 razrede ljudskih šol. Vpisanja za učence I. razreda znaša 4 K 20 st. Šolnina znaša 30 K za vsako polletje. Vsaki učenec mora plačati razna tega: a) 2 kroni kakor prispevek za učila, b) do 1 krono v pokritje stroškov za šolske igre (ubožni učenci so oproščeni od tega prispevka).

Oni učenci, ki namerujejo prositi za oproščanje od plačanja šolnine, morajo prinesiti seboj izkaz o imetju roditeljev, kateri izkaz ne sme biti stareji od enega leta.

× **Iz Boršta** nam pišejo: Notico o samomoru, ki se je te dni dogodil v Borštu, izvolite, prosim Vas, popraviti in toliko, da se je nesrečni mladenič pisal za Josipa Bernetiča. Isti je bil rodom iz Riečan in se je še le pred par leti preselil s svojim očetom v Boršt. Bog sam vedi, kaj ga je dovelo do strašnega čina. Pokojnik je bil značajan narodnjak. Bog mu bodi milostljiv!

Vesti iz Kranjske.

* **Vožnja — v smrt.** Ljubljanska dnevnikar poročata o grozni nesreči, ki se je predvčeršnjim dogodila na vrhniškem klanecu. Asistent mestne elektrarne, g. H. Kukla je v družbi s tremi drugimi kolezarji priredil izlet v Logatec. Na vrhniškem klanecu je vozil sila naglo izlasti zato, ker kolo ni imelo zavore. A ker je imel jako upogben guvernal, je moral večinoma gledati v tla in ni gledal pred-se. Tako se je zgodilo, da se je z grozno silo zaletel v železniško zapornico. Kolo je pod zapornico smuknilo na železnico, nesrečni vozač pa je odletel v zrak in telebnil na tla s tako silo, da je ostal mrtev na licu mesta. To se je zgodilo ob 8. uri in pol zvečer. Pokojnik je bil obče priljubljen; sočutje zбоk te nesreče je tem večje, ker je pokojnik zapustil vdovo z dvema otročičema.

* **Zopet samomor in poskus samomora v Ljubljani.** V Kolodvorskih ulicah v gostilni Mar. Ravnik se je predminolo noč ustrelil potovalni agent Jos. Hofmann iz Traunkirchna pri Badnu. Ustrelil se je v sence in je bil takoj mrtev. — Včeraj zjutraj okoli pol 2. pa se je v svojem stanovanju s samokresom v pravi ustrelil marker v kazini, Josip Eržen. Strel pa ni bil smrtonosen. Ranjenca so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Književnost in umetnost.

× **Svetilnik.** Danes je izšla 12. številka »Svetilnika«, glasila slovenskih delavcev. Na prvem mestu prinaša dve kraani pesmi: slavici našega dičnega pesnika S. Gregorčiča na velikega vladiko Strossmayerja. Pesnik čuti, kje krvavi najbolj slovenski narod; zato se vzdiguje njegova Viba, da bi vabudila tudi Slovence takega cerkvenega kneza, kakor je Strossmayer.

× **Svetilnik** kaže v članku »Slovenci, rešite slovenske tučnje!« na veliko nevarnost, ki preti slovenski domovini, ako se slovenska družba ne začne resno baviti s delavskim vprašanjem. Ako pristavimo, da prinaša list tudi primerne povesti in lepe slike, nam pač ne treba posebno omenjati, da je jako priljubljen tržaškim delavcem in delavkam. Naši kmetje in obrtniki ga ne cenijo nič manje, posebno zato, ker je to list slovenske sloge in slovenskega ponosa.

Brzjavna poročila.

Tržaški dekliški licej.

DUNAJ 21. (B.) »Wr. Ztg.« objavlja: Minister za nauk in bogočastje je na podlagi izjave, podane od vzdrževalcev mestnega dekliškega liceja v Trstu, glede službenega postopanja s ravnateljji in učitelji, kvalifikacijami za ponk na srednjih šolah, pripomnil reciprociteto med imenovanim zavodom na

eni strani in državnimi srednjimi šolami na drugi strani v smislu § 15. zakona od 19. septembra 1898. št. 173. drž. zak.

Lord Kitchener se vrača v Evropo.

LONDON 21. (B.) Lord Kitchener odpotuje v ponedeljek dne 23. junija iz Kapstadta na Angleško.

Iz angleške zbornice.

LONDON 20. (B.) Na posvetovanju o postavki 294 tisoč funtov šterlingov za admiraliteto je lord Beresford ojštro pobijal obstoječi sistem mornariške uprave, kateri sistem da je strahnel in ovira sposobnost mornarice. Campbell-Bannerman je branil sedanji sistem. Parlamentni tajnik Forster je menil, da zboljšanja morejo priti po rednem potu in na predlog častnikov admiralitete, ne pa po agitaciji kakor je menil lord Beresford. Admraliteta da pozna pomanjkanja, v kolikor ista res obstoje ter se trudi brižno, da odpomore.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoja
kateri se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

VELIKA ZALOGA
snovij za moške obleke
iz tu- in inozemskih tovarn

Nasl. Frana Hitty
ul. Barriera vecchia 13.

Velik izbor:
perila, perkajla, cefira, satena.

Specijaliteta podlag (fodre) in drobnarij za krojače.

Naročbe za moške obleke po meri se izvrše po zelo ugodnih cenah v 24 urah.

Na zahtevo vzorci brezplačno in poštne prosto.

Velikanski izbor pohištva
A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Ribergo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev, tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Aleksander Levi Minzi
Prva in najboljša tovarna pohištva vseh vrst.

TOVARNI: Via Tosa, vogal
Via Limitana

ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje) in Via Ribergo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, srecal in slik, izvrše naročbe tudi po posebnih načrtih.

Ome brez konkurenec.

ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

Razglas!

Dne 24. junija, vdan sv.
Ivana bode v Devinu staro-
davni in znameniti konjski trg.
Županstvo Devin.

Velikanski izbor raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcantoni št. 1. - Trst.

Za v Avstriji koncesijonovano
francosko prekomorsko družbo

„Compagnie generale Transatlantique“
Edina direktna in najkrajša črta

poštinih brzoparnikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja
iz Havra v Newyork.

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za na-
vadna in okrožna potovanja in prireditve
romarskih vlakov, daje pojasnila in ve-
ljavne vozne listke

Edino oblastveno potrjena potovalna pisarna
Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta 6
blizu znane gostilne pri Figabirtu.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročilom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

• Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če
tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.
Rentni davek od hranilnih ulog plačuje
zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posejila dajejo se samo zadrugnikom in sicer
na uknjižbo po 5 1/2%, na menjice po 6%,
na zastave po 5 1/2%.

Uradne ure so: od 9-12 dopoldne in od
3-4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah
ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Odda se v najem

dobro upeljana in obiskovana stara
prodajalnica jestvin, zraven tudi pe-
karna. Ista se nahaja ob dveh cestah,
oddaljena eno uro hoda iz Trsta. Na-
slov pove uprava našega lista.

Gosp.

Leksar Piccoli

Ljubljana.

Vaše železnato vino
sem uporabljal z iz-
vrstnim uspehom pri moji soprog, katere
je dolgo časa nerazvna. Prosim Vas, da
mi določite po pošti še šest steklenic
zgoraj imenovanega vina.

Dr. F. Farber

c. in kr. stabni zdravnik.

V GORICI, dne 16. junija 1901.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu,
Istri, Dalmaciji, Primorskem, Go-
riškem in Tolminskem po K 2.40
steklenica.

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Varna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcije železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele
stavbe in istočna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega
pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desice, parkete,
od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice,
ograde, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Preračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

S koščkom sladkorja zavžite po potrebi 20 do 40 kapljic.

A. Thierry-jevega balzama

se zeleno varstveno znamko »nuna« in na kovinskem zamašku vtis-
njeno tvrdko. Edino pristno. Ta balzam deluje ne le v no-
tranjem ampak tudi na zunanje jake mogoče bolečine blazneče in v
vsakem obziru povpeševalno. Vdobja se v lekarnah. Po
pčsti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone.

Thierry (Adolf) Limited lekarna k angelju varuhu v Pregradi
(Regatec Bauerbrunn.)

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zeleno varstveno znamko »nuna«, ki je
registrirana v vseh naprednih državah.

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

„ERCOLE“

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno
in nepretrgano pritiskalno močjo; zjam-
čeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse
druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične paten-
tovane trtne brizgalnice

„SYMPHONIA“

ki delujejo »same od sebe«, ne da jih
bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za
Stiskalnica za grozdje. mastiti grozdje. Plugi za oranje in ogra-
vodo. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetalnih, življenskih in
mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih veli-
kostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejše posebnega, izbor-
nega, uresničenega, najbolj pripoznanega in odlikovanega

PH MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi, srebrnimi in pohvalnimi
kolajnam.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer se nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Odlikovana
1894.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večšimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh
slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolje izurjenimi tapetariji, tako, da lahko
prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil,
prenosilce, uradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladov (remela), strugarških in rezbarških izdelkov, za izdelova-
nje zrezanega in pooblega lesa, vsakovrstnih okrasov, gol, korničev in vseh drugih
mizarških potrebščin.

Vsaka konstrukcija izključena, ter se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z
to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži geala: Solidnost in točnost v postrežbi.

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjavi: Doljak — Solkan.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj-
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam
cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najbolje kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila,
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile-
nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakove za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočneje in najuata-
neje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posejila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na uknjižbe po 5 1/2%.

Uradne vsaki dan od 9. do 12. ure dopol.
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.663

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh
slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime
palatno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Ponte della Fabbra št. 2 vogal

ul. Torrente. Podružnica Piazza

Pozzo dell Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek

za moške in dečke priporoča posebno za binkostne
praznike in birno; obleke za moške od gld. 6.50 do
24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v ve-
likem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld.
1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik
izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moškega (zlojdena koža) za
delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
Korminu od gld. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce
gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter
ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z naj-
večjo točnostjo v slučaju potrebe v 24. urah.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne s ečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41. Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141. Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I.,
II., III. IV. razreda; prev. zi mrlčev v tu-
in inozemstvo; katafalki v cerkvah za po-
grebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-
črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in
najbogatejših; krst iz trdega lesa s ko-
vinskimi okraski z vloženo cinasto krsto
ali brez nje; lesenih krst; belo in črno
lakiranih; vencev iz umetnih cvetlic v por-
celanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo oblek iz
atlasa organin, umetnih cvetlic, napisov
zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih po-
grebnih predmetov.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA.

Priporoča vse v stroko spadajoče
blago ter jamči za pošteno in solidno po-
strežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

ново

Ciril-Methodijevo

cikorijo.